

ასაკეთობრელი ის არის, რომ ამის შემდეგ
უკვენ იმდენი გამპედაობა გაქვთ, რომ აქებთ
და ზეცამდი აგყავთ ამ კამიტეტის წევრები,
მაგრამ არა, თქვენსავე სიტყვებს მოვიყვანა:
«იგინი (ე. ი. კამიტეტის წევრები) არა ნაკ-
ლებ სხვებთა არიან ერთგულ საქმის და მოუ-
კარულ ქვეყნის და საზოგადოებისა (?), ცდი-
ლობენ დაიწყონ (?) და დაასრულონ საქმე
არათუ მხოლოდ სიტყვით, არამედ მოქმედე-
ბით და საჩეკებლობით, რაოდენ შემძლებელ
არიან... აჩენის აზრით, პატიოსნება და საქ-
მის ერთგულება მოითხოვს, რომ კამიტეტმა
სრულებით დააწეოს თავი ამ საქმეს, ამიტომ
რომ, თუ ოცდა სამი, ამ საქმის გასაკეთებ-
ლათ აღრჩეული, კაცია ექსი წლის განმაფ-
ლობაში კიდევ საქმის «დაწყებას» სცილილობს,
ეს იმის ამტკიცებს, რომ ესენი თავის დღე ში-
კერ შეასრულებენ ამ საქმეს...»

თავადი ნიკოლოზ აბაშიძე გვაჩწმუნებს,
რომ «ინირ რომელმანც იყისრა პროექტის
შედგენა საქმობს ყოვლად ჰატოსნად მსწ-
რაფლით და სურეილით (?). ჩვენის ქვეყნის და
ააზოგადოებისადმი კეთილისაო.» შეიძლება
ეს მართალიც იყოს, მაგრამ ჩვენ რას დაგს-
ლეთ? ან თქვენ კი რათ აქებთ ას გული-
მოდგინეთ ამ პირსა? ...

ერთს ალეგის თავის პასუხში თავადი ამ-
ბობს, რომ ამ ბანკის პროექტს ჯერ კომი-
სუეტი მიიღებს, მერე კუთაისის ღუბერნატო-
რი განიხილავს და შემდეგ ხელმწიფე იმპე-
რატორისაგან დამტკიცებას მიიღებს. ნება
მომეცით, თავადი ნიკოლოზ აბაშიძე, მო-
კახენეთ, რომ თქვენ არ გესმისთ თქვენი
ალლებულება და გითხრათ, რომ თქვენ,
კომიტეტის წევრებსა, და არც არავის არ შეუ-
ძლია ბანკის პროექტის მიღება, თუ პირვე-
ლად აზნაურობის საზოგადო კრებამ არ მიიღო
სა. აი როგორ უნდა მოხდეს ეს საჭმე: ჯერ
უქვენ უნდა შეადგინოთ ბანკის პროექტი (?),
ერე უნდა წარუდგინოთ ის თავად-აზნაურობის
აზოგადო კრებას და შემდეგ ჰეტეროდურლს
უნდა გაიგზავნოს უმაღლეს მთავრობასთან
აასამტკიცებელად. ასეა თვილისში, სადაც კო-
მიტეტის პროექტზე უკანდის ყრილობებშიაც
ლაპარაკეს, და ასე უნდა მოხდეს იმერეთშიაც.
ატომ არის ეს წესი, ამას თქვენც კარგათ
აიგებთ, თუ წარმოიღენთ, რომ ხანდისხან
არაგიერთს კომიტეტს თავად-აზნაურობა არ
უნდა ენდობოდეს....

უცხო ძველები

საფრინვეტი

თუმცა გამბეტა დაბრუნდა პარიქში თავის
მოგზაურობიდამ, მაგრამ იმაზე და იმისაგან
საერთაში და ღოფინებში წარმოოქმულს სიტ-
კონფერენციას გენერალური ბეჭედის ლაპარაკობენ გაზეთე-
ბში. ჟევლა მონარხისული გაზეთები და ნაცი-
ონალური კრების კონსერვატორული დეპუ-
ტატები იმის წინააღმდეგი არიან და ძალიან
ჯაერობენ. ეს წარმოსდგება იმისაგან, რომ
ცეკველგან, სადაც კი იყო გამბეტა, ის ამბობ-
და და უქადაგებდა ხალხს, რომ საფრანგეთს
თუ რამე უშეველის, ისევ რესპუბლიკა და
იმის გამო ახლანდელი ნაციონალური კრება,
რომელიც თითქმის სულ მონარხისელებისა-
ვან შემდგარია, უნდა დავითხოვთ და მის
ნაციონალ მეორე ახალი კრება უნდა ამოვირ-
ჩიოთო. ამ გვარი აზრები ისეთ ნაირათ მო-
ეწონა ხალხს, რომ ცეკველგან დიდის თანა-
ერმნობითა და აღტაცებით დაუხერხენ გამ-
ბეტას და ცეკველგან ხალხი რესპუბლიკის მომ-
ხრეობას აცხადებდა ხმა-მაღლა. ამბობენ, ამ
გამბეტას მოგზაურობამ ნაციონალური კრე-
ბის მაგივრათ დანიშნული კამისია ისე შეა-
შინაო, რომ იმას რამდინჯერმე ჰქონდა ამის
თაობაზე მოლაპარაკება და ზოგიერთებმა
გამოაცხადეს, რომ თეოთონ ნაციონალური
კრება მოიხსენოთ და იმან შილოს რამე სა-
შოთაობია ღამისათვა თასახომისობათ ზოგი

ଗାଁଏତେବୀସ ଶ୍ରୁଦ୍ଧିକାନ୍ତରେଣ ନିମିଶେରେବିଷିଂ ଲାଦେଖିଲେ
ଲାଇ ପାରିଯେଇଲାମି ଗାମିଗ୍ରହିବାନ୍ତରେଣ ତ୍ରେଲ୍ଲେଗରାମା
ନିମିଲିଦାମିପି ବ୍ରତ୍ୟାନ୍ତରୁଲିବତ, ବ୍ୟାତନମିପି ଶିଳ
ନାଗାନି ସାଜମ୍ଭେବିସ ମିନିକୁରିବା ଗାମିଏପ୍ରଥାଲେବିନ୍ତରୁ
ପାରଲାମ୍ଭନ୍ତରୀସ କାମିସିବାମି, ନିମି ମମାରୁତ୍ୱେବିଲିବିବି
ତ୍ରୀଦିଶା ଲା ରାତ୍ରିକାଲୁହି (ଗାମିତ୍ରାବି) ପାରତୀର
ଶ୍ରୀ ତାନ୍ତମିନ୍ଦା ଲା କ୍ରାଚିଶିଳି ଅଳାର ଅନିବି. ତୁମ୍ଭ
ଏ ଅଭିଭ୍ୟା ମାରିତାଲାର, ଏବି ମଞ୍ଜୁଲ୍ଲେ ବାନ୍ଦିଶାଫରାନ୍
ଶ୍ଵରମି ଲାଇ ଅଭିଭ୍ୟା ଶ୍ରଦ୍ଧା ମଞ୍ଜୁଲ୍ଲେବିଦ୍ୟେ.

ରୂପିକେ ଫଳାଦ୍ଵାରା କେତୋଟା କଥାଙ୍କୁ ପାଇଲା.

კავკასიის მედიცინის საზოგადოების პრო-
ტოკოლში დაბეჭდილია უფ. ი. ჩ. ძის თარ-
ხანოვის სტატია, რომელშიაც ციტის მოსახლ-
ობელი საშუალება არის ნაწილი უფ. ი. რ. ძის თარ-
ხანოვი ამბობს, რომ ბრაზილიაში, აფ-
სტრალიაში და ინდოეთში ერთი მცენარე
არის, სახელიად *Eucalyptus globulus*, რო-
მელიც ციტის მოსახლეობად საუკეთესო
საშუალებას შეადგენს. ეს ხე ძალიან დიდი
და მაღალი იზრდება თურმე ასე, რომ ინდო-
ეთში მაგალითად ფიციტებად და შენობებისთვის
ხმარობენ; და იმ ქეყნებში, სადაც ნოტი-
ობა არის, წელიწადში ხანდისხან ერთი სა-
ჭირო იზრდებათ. სხვა თვისებათა შორის,
ამ ხეს ერთი ისეთი თვისება აქვს თურმე,
რომ ბევრ წყალს და სინოტიოს თხოულობს;
ასე რომ ერთი-ორი დღის განმავლობაში
ერთ დღიდ კასრ წყალს შეისეამს ის ძირიდამ
და მერე ამ წყალს ფურტლებითამ გამოისუნ-
თქავს. აი ეს ბევრი წყლის შესმა არის ის
თვისება, რომელზედაც ამ მცენარის მკურ-
ნალობა არის დამკიდებული. ჩეენ ვიციო,
რომ ციტ-ცხელება ყველაზე უფრო იმ ქეყ-
ნებშია გაურცელებული, სადაც ნოტიობა
არის და სადაც ამ ნოტიობის გამო ჰაერში
ისეთი ნაწილები (მცენარეული თუ ცხოვე-
ლები) (მალარიები) ჩნდება, რომელნიც ციტ-
ცხელების მიზეზს შეადგენენ. კელამ ვიციო
აგრეთვე, რომ ჩეენი ქეყანა, განსაკუთრე-
ბით დასაცლეთი საქართველო (შევი ზღვის
ნაპირები—სამეგრელო, აფხაზეთი, გურია)
საზოგადოთ ძრიელ ნოტიობა და ციტ-ცხელე-
ბიანი ადგილებია.

თუ ამ ხეს ისეოთ თვისება აქვს, რომ წყალს
შესვამს და დაუშრობს რომელსამე აღაგს,
მაში ცხადია, რომ, სადაც ამ ხეს მოაშენებენ,
იქ ჰავრი და შეისახობა და ციებ-ცხელე-
ბაც ნაკლებ იქნება. ეს მოსაზრება მარტო
თვეორიაზე კი არ არის დამყარებული: სამხრეთ
იტალიაში და ზოგიერთ სხვა ეკრაპის ნო-
ტიო ქვეყნებში მოაშენეს ეს ხე და დაჩრდინ-
დენ, რომ მას დიდი გავლენა ჰქონდა ციებ-
ცხელების მოსპობაზე.

ისამ გარდა რომ თევა უარისა, ეს უ კი-
დევ იმითია კარგი, რომ იმის ფურცლებიდან
და ძირიდაშ გამოლის ერთგვარი მწარე ზეთი,
რომელიც ძლიერ მარჯველია ციების ღრმას;
სამხრეთ ამერიკაში, ესპანიაში და ალჯირში
ამ ზეთს ხდიან და ქინის მაგივრათ ასევენ
ციებიან ავათმყოფს. იქაური ექიმები ამბო-
ბენ, რომ ეს ზეთი ქინაზე უფრო უხდებათ.

ରୂପିତ

დღემდი კანონი იყო, რომ თუ ქარს,
იომლისამე დანაშაულობისათვის ციმბირში
აგზავნილენ, იმას უფლობა ჰქონდა, რომ
ითვის ცოლიც წაყვინა, თურდაც რომ იმას
ულაც არ ნდომოდა ქართან წაყოლი. ერთს
უსულ გაზეთში სწერენ ქხლა, მმართებლო-
ამ ბრძანება გამოსცა, რომ ცოლს, თუ არ
სურს ქართან წაყიდეს ციმბირში, კანონის
სილით, შეუძლია არ წაყიდეს..

* * *

ამას წინათ გაცნობეთ ჩვენს მკითხველებს,
რომ ფინლანდის ერთს ქალაქში ფაბრიკაზე
მუშებმა არეულობა მოახდინეს და პირი მის-
კებ ერთმანეთს, რომ, სანამ ჯამაგირს არ მო-
ეიძარებენ, მანამ ნუ ვიმუშავებოთ. ახლა
აწერებიან, რომ ამ ამბის თაობაზე გამოიიქ-
ა არის დანიშნულიო და ოცდა ცამეტი მუ-
შა, რომელნიც მოთავენი ყოფილან ამ არეუ-
ლობის დროს, დაუტუსაღებიათო.

* *
მკითხველმა იცას, რომ მოსკოვის პოლი-